

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadrugi dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—. Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 22.

Sreda, 18. marca 1931.

Leto VI.

Svetlo obzorje.

Bogatino je lahko biti dober in v polni kuhinji lahko dobra kuharica...

Toda prebroditi tisoč težkoč, dvigati moralo v paniki, hoditi nedostopna pota v boljšo dobo, ustvarjati takorekoč pred črnimi gomilami nova svetla obzorja, to pomeni sposobnega voditelja. Ne pravimo torej zaman, da se v mukah spoznavajo junaki.

Prva delavska vlada v Angliji, ki je naravno izšla iz manjšine, je ostala na krmilu komaj štiri mesece. Tudi druga vlada je izšla iz manjšine in je na krmilu že skoro dve leti. Ostaja na krmilu ne samo zaradi nesloge njenih nasprotnikov, ampak zaradi svoje široke politike in javnega mnenja vseh onih sil, ki predstavljajo veliko britsko cesarstvo v izvajanju nove zgodovine. Mnogo je nezadovoljstev z notranjo politiko delavske stranke v Angliji. Ni izključeno, da stranka pri novih volitvah ne dobi večine ter odstopi oblast kaki drugi vladi. Toda za vse čase ostane nje zgodovinska zasluga to, da je odločno izvajala povsem novo zunanjo politiko, ki zagotavlja svetu mir ter očuva veliko britsko cesarstvo s pametnimi koraki in preustrojenjem pred razpadom. Naj bodo predstavniki starih strank nezadovoljni kolikor hočejo, naj jih boli srce kolikor hoče zaradi žalitve visokega prestiža starega cesarstva, ki je neodvisno gospodarilo oceanom in kontinentom, ali vendar je jasno za ves svet, da je nova miroljubna politika življenska potreba v varstvo bodočnosti Anglije ter da nihče razen delavske stranke ni sposoben, da bi izvajal to novo politiko. In zaradi tega se delavska vlada, čeprav je manjšinska, obdržava na oblasti že celi dve leti z največjo avtoriteto in z najpopolnejšo iniciativnostjo sama od sebe. Če bo torej jutri prisiljena, da odstopi svoje mesto novi vladi, storila bo to ovenčana z neobičajno sijajno laboriko ter bo, če pride tretjič na vlado, prišla kot vlada velike večine, ki ji ne bodo vezane roke v notranji politiki, kakor je to danes. Prvi dve leti je še obstajalo vprašanje: ali so delavci sploh sposobni vladati svetovno angleško cesarstvo? Danes o tem nihče več ne dvomi. Njih vlada ni samo rešila Anglijo vseh strahovitih sporov, v katere so jo bile zavedle stare aristokratske vlade, nego se čuti danes miroljubna roka angleške delavske vlade po vsem širokem svetu, kjerkoli je treba premagati težkoče in ustvarjati človeštvu svetlejša obzorja.

Predvsem je odpravljeno strahovito nasprotstvo med Severno Ameriko, Anglijo in Japonsko s sporazumom glede pomorskih sil, kjer je bilo treba opustiti staro gospodarsko stališče angleške nadoblasti po vseh morjih ter pristati na enakost sil z Ameriko. Danes je ta veliki uspeh še izpopolnjen z aktivnim sodelovanjem angleške diplomacije, s katerim se je poravnal spor zaradi pomorskih sil med Italijo in Francijo, spor, pred katerim je vsa po vojni izmučena Evropa trepetala. Na tak način je izvedena serija mednarodnih vojnih sporazumov, ki niso namenjeni vojskovanju, nego imajo cilj, da napravijo red, mir ter jasnost glede oboroženih sil narodov. Bodoča konferenca o oboroževanju na kopnem mora doseči isti rezultat, ki je doslej dosežen v vpra-

Čudna tišina.

Pred revizijo socijalne zakonodaje.

Ni tišina. Zdi se nam le tako. Zakaj, če pazno zasledujemo gibanje podjetniških korporacij, opazimo prav lahko, s kakšno nervozno gesto in usiljivostjo hočejo te prodreti s svojimi zahtevami, kjerkoli pridejo do besede. Podjetniške organizacije se čutijo tako močne, da kratkoma odklanjajo razpravljanje z delavskimi zastopniki o zahtevah delavstva.

Podjetniki imajo pravico, da tako nastopajo, ker vedo, da delavstvo ni tako enotno, kakor so enotni delodajalci. Delodajalci se ne izprašujejo, katere vere, katere narodnosti, niti ne kakšen državljan je njihov tovariš. Vsi so edini v svojih zahtevah in vsi edini v tem, da soodločevanje delavstva niti v delavski in socijalni zakonodaji ne bi bilo potrebno. Ponovno so to svoje stališče demonstrirali s tem, da so postavili svoje zahteve ter izjavili: to so naše zahteve; vsak nadaljnji razgovor o stvareh je nepotreben. Ne spuščamo se v razpravo.

Zakaj to dejstvo povdarjamo? Ej, samo zato, da s tem dokažemo, da so naše delavske korporacije razredno zavedne ter da branijo medversko in mednarodno svoje privilegije.

Delodajalskim organizacijam pa tako razredna zavest delavstva ni všeč. Zato jim delavska razredna zavest ni všeč, ker bi bilo enotno delavstvo in nameščenstvo mnogo močnejše kakor je razcepljeno, močnejše še zlasti, ker ga je mnogo več kakor podjetnikov. Z neverjetno demagoģijo podpirajo podjetniki razne versko in nacionalno pobarvane

šanju pomorskega oboroževanja. Mora se ustvariti red v tem pogledu; vsi narodi morajo točno poznati oboroženo silo svojih sosedov, imeti vpliv na nje razvoj; morajo biti sigurni, da jih ne bo in ne more pristransko prekositi in spraviti s tem v nevarnost njih neodvisnost. V taki zavesti varnosti se bodo mogli narodi bolj posvetiti gospodarskemu delu, razviti med seboj mnogo trdnjše gospodarske in kulturne vezi ter s tem omogočiti drugo etapo razvoja: etapo sistematskega zmanjševanja oborožene sile, ki vodi pri nas k razorožitvi.

Novi ljudje zavestno in odločno grade novo zgradbo. Obenem oni razvijajo s tem nove moralne kakor nove nacionalne pojme. Ustvarja se takozvani miroljubni patriotizem. Iz prepričanja, da se sreča in napredek svojega lastnega rodu ne more nikdar pričakovati od sporov in iz vojn z drugim narodom, nego le z miroljubnimi, ekonomskimi in kulturnimi zvezami z njim na podlagi popolne enakopravnosti med narodi, vrše to delo. Odtod postaja organizovanje in zagotovitev miru z bližnjimi in daljnimi sosedmi najvišje pravilo lastne nacionalne politike. Danes, ko je vsakemu kmetiču znano, da so narodi gospodarsko nerazdružljivo povezani, da se vsako gospodarsko poslabšanje v katerikoli državi takoj neugodno pojavlja v vseh drugih državah, se mora vsled sile razmer zbuditi zavest mednarodne solidarnosti enakih ter potisniti v ozadje stari, ozki, okrvavljeni šovinizem. Zato so neimoviti nove dobe tudi uspešno na delu.

kreacije med delavstvom, ki naj slabe enotnost delavskega razreda.

Ta parola mora pač vsakemu delavcu in nameščencu odpreti oči. Na oni strani enotnost podjetniških interesov, na tej strani razcepljenost in povrhu še nebržnost za svoje lastne življenske interese. Na oni strani manjšina, na tej večina. Na oni strani samozavest in odklanjanje našega sodelovanja, na tej strani deloma razcepljenost, klečeplavstvo in ponižano prosjačenje. To so razmere, ki le prejasno kažejo, da se delavstvo in nameščenstvo še mnogo premalo zaveda svojih interesov, da ima mnogo premalo samozvesti in se premalo briga zase.

Iz teh razlogov, ki nam jih podjetniki tako jasno potrjujejo s svojim dejanjem in s svojim postopanjem, se mora delavstvo učiti. Učiti se mora, da postane samozavestno, samosvoje. Učiti se mora upostaviti razred svojih interesov, da bo moglo te tudi izvajati, ko bo imelo dovolj moči. Prisiliti mora delodajalce, da se z delavci pogajajo in z njimi razpravljajo kot enakovrednim faktorjem.

Beračenje, prosjačenje, klečeplavstvo pa te pozicije delavstvu v družbi ne more nikdar ustvariti.

Enako, kakor se delodajalci združujejo okoli svojih interesov, enako se mora združiti tudi delavstvo okoli svojih. Šele potem bo kaj veljalo.

Emancipacija delavstva od meščanskih vplivov in meščanske odvisnosti je predvsem potrebna. Dokler te ne bo, ne bomo imeli trdnih, zavednih in discipliniranih organizacij.

Kakor je velikansko delo pacifikacije v Evropi, istotako je velikansko tudi pripravljeno delo pacifikacije odnošajev med Evropo in ogromnim azijskim kontinentom.

Bodočnost cele civilizacije bele rase je v veliki meri odvisna od tega, je li bo mogoče celo milijardo ljudi rumene rase v Aziji dvigniti do sposobnosti, da bo mnogo več proizvajala in potrošila kakor to stori danes, da bo živila svobodnejše, kulturnejše in srečnejše, da bo dala naši civilizaciji v zameno svoja — nam nepoznana — bogastva za naša — njej nepoznana — bogastva. Enako je odvisen tudi mir naših narodov od tega, ali bodo narodi rumene rase živeli v miru ali pa bodo prisiljeni, da se bodo borili z orožjem proti osvojevalcem iz Evrope in Amerike. Angleška delavska vlada je napravila te dni nov grandiozen korak k organizaciji svetovnega miru ter k vsestranskemu dvigu azijskih narodov. Njej se je posrečilo, da se je sporazumela z velikim indijskim nacionalnim gibanjem ter da utira s tem pot nove velike svetovne sile: Zedinjenih držav Indije, ki bodo štejele nad 300 milijonov prebivalcev in ki se bodo, osvobodene surove kolonialne eksploatacije in podprte z najvišjo tehniko evropske kulture čimprej razcevele do bajne sile in bogastva.

Težka in mučna je doba, ki jo preživljamo, ali prav zaradi tega moramo iskati nova pota, po katerih se odpirajo človeštvu nova svetla obzorja.

Dr. Zivko Topalović.

Kulturno delo med delavstvom.

V naši državi vrši delavstvo precejšen kos kulturnega dela v svojih vrstah. Po vseh deželah države obstoja kulturno gibanje, dasi spada kulturno delo tudi v področje delavskih strokovnih organizacij. Vendar pa med tem delom še ni prave organizatorične zveze. Organizacije se poznajo med seboj, moralno simpatizirajo in sodelujejo druga z drugo. Ponovno smo pa že čuli glasove pri nas in po drugih delih države, da je vse to delo treba kakorkoli centralizirati. Potrebno je to iz organizatoričnih, še bolj pa iz kulturnih razlogov. Kulturno delo bo mnogo lažje vršilo svoje posle, če bo tesno in enotno organizirano. Sistematična vzgoja se more s pozitivnim splošnim uspehom veliko bolje vršiti z enega centra, ki se ozira pri svojem programu na krajevne potrebe in na aktualna vprašanja, dočim opravljajo krajevne kulturne organizacije predvsem ono delo, ki se tiče ožje okolice ali kraja.

Ne nameravamo s tem trditi, da se poleg tega ne bi vršilo tudi splošno kulturno delo, ali vendar se povsod ne posveča zadostne pažnje aktualnim vprašanjem.

Da navedemo primer: Imamo nezaposlenost, revizijo socijalne zakonodaje. Ta vprašanja se argumentirajo z najrazličnejšimi razlagami, ki delavca lahko zavajajo v napačno razumevanje teh vprašanj. Tu je potreba povedati, kaj je vzrok nezaposlenosti, kaj je kapitalistično gospodarstvo in kakšen je izhod iz teh razmer po nazorih objektivnih socijalnih politikov. To je samo en primer.

V današnji kulturi pa imamo še vse polno vprašanj, ki jih more delavstvu (pa tudi drugim) pojasniti šele prava izobrazba.

Delavska kultura mora biti obenem svobodna vseh onih disciplin, ki imajo namen eksploatairati delavski um v prid priznavanja razrednih privilegijev današnje človeške družbe. Propadanje današnjega družabnega razreda dokazuje, da se gonilno kolo družbe ne vrti prav. Zato je treba kulture, je treba znanja in poznanja razvojnih zakonov, če hoče človeštvo rešiti samo sebe. Vzgoja mora biti seveda materialistična ter sloneti na dobri vzgojni metodi in najpozitivnejši znanosti.

V delokrog kulturnih organizacij spadajo najrazličnejše organizacije: pevske, turistične, glasbene, gledališke, športne itd. Tudi te organizacije spadajo v krog kulturne organizacije ter je njih prva in glavna naloga, da podpirajo kulturno delo v navedenem pravcu.

Pred rudarsko stavko v Franciji?

Zopet cepljenje med rudarji.

Splošni delavski zvezi priključena zveza rudarjev je sklenila dne 12. t. m., da stopijo rudarji dne 30. t. m. v splošno stavko, če se dotlej ne doseže sporazum med organizacijo in rudniškimi podjetniki. Komunistična zveza pa je isti dan sklenila, da se prične stavka že dne 16. t. m.

Ta nezmisljeni sklep škoduje delavski solidarnosti, ker je za dosego sporazuma treba vsaj nekaj časa in utegne komunistični poizkus delavsko pozicijo samo poslabšati.

Bajke v moskovskem procesu.

Proces je bil slabo naštudirana komedija.

Po ruskih uradnih poročilih je v procesu proti unijskemu odboru menševikov izpovedal obtoženec Teitelbaum, da je kot zastopnik sovjetskega trgovskega urada v Berlinu in Stockholmu po nalogu inozemske delegacije menševikov pridobil v trgovskem zastopstvu v inozemstvu in v Rusiji menševiške agente za protisovjetsko propagando. V Berlinu je bila menševiška celica, pri kateri je pridno sodeloval. Leta 1927 se je sestal z menševikom Harvyem (?). Kakor Harvy poroča, je že takrat dozorelo v drugi internacionalni stališče za intervencijo (!?). (Res pa je, da se vsak sklep socialistične delavske stranke z vso strogostjo izreka proti vsakršni intervenciji! Op. ured.) Leta 1928. se je Teitelbaum sestal z Danom v Stockholmu. Dan je potrdil Teitelbaumu, da druga internacionalna podpira v pozitivnem zmislu priprave za intervencijo. (Glej gorenjo op. ured.) Leta 1929 se je Teitelbaum zopet sestal z Danom v Berlinu. Takrat mu je Dan izročil pismo za Schera (obtoženec). Dan izjavlja, da je ta trditev kratko zlagana. Op. ured.) V tem pismu da je Dan dajal navodila za rušilno delo v sovjetski Rusiji in v prilogi intervencije.

Obtoženec je izjavil dalje, da nemška socialna demokracija stalno podpira menševike v inozemstvu materialno in financira njih izdatke itd. Na predlog državnega pravdnika je bila predložena številka lista »Populaire« od 6. februarja 1930 z Blumovim člankom, tičočim se sovjetskega protesta proti protisovjetski kampanji, dalje še številka »Populaire« s člankom O. Rosenfelda o neizogibnosti zrušenja sovjetske unije in potrebi podpiranja intervencije, kakor tudi številka »Vorwärtsa« z dne 3. avg. 1929, ki se izreka za okupacijo Transkavkazije, ter končno resolucijo druge internacionalne glede vzhodnokitajskega konflikta, v kateri se priporoča sovjetski uniji in Kitajski izročitev svojega spora razsodišču, kot imperijalističnima državama.

(V »Vorwärtsu« z dne 3. avgusta 1929 ni sploh nobne besede o Transkavkaziji. Morda bo pozneje ta datum popravljen, potem bo mogoče razpravljati o tem varanju. In če se končno resolucija socialistične delavske stranke, ki priporoča razsodišče, smatra kot dokaz za intervencionistično delovanje, potem je to preveč idiotsko, da bi se izplačalo izgubljati besede o teh dokazih. Ured. »Vorwärtsa«.)

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori svojo dolžnost takoj!

Kapitalisti lezejo v Rusijo.

Tudi italijanski industrijci pojdejo v Rusijo.

Nemški industrijci so se vrnili iz Rusije. Poleti pa pojde v Rusijo tudi 20 italijanskih industrijcev, da navežejo trgovske stike. Industrijci so praktični ljudje. Kupčije delajo z Rusijo, država jim pa mora jamčiti za velik odstotek vrednosti dobavljenega blaga.

Zadnji čas bi bil, da se tudi te gospodarske razmere z Rusijo uredi.

Vžigalični trust uvaja racionalizacijo.

Tovarna užigalic v Rušah ustavljena.

Tovarna užigalic v Rušah spada v področje švedskega trusta, ki ima v naši državi monopol. S kapitalističnih vidikov bo trust tovarno likvidiral in ustavi zaraditega obrat. Meščanski listi poročajo, da bo odpuščeno delavstvo dobivalo še 14 tednov plačo ter sme ta čas ostati v stanovanjih. Kaj pa potem? Slava trustu!

Doma in po svetu.

Sedemletnica smrti sohr. Vilima Bukšega je potekla dne 11. t. m. Pokojni Vilim Bukšeg je bil avtoritativen delavec v delavskem gibanju, ki je znal in mogel čuvati enotnost in disciplino v pokretu. Delavsko gibanje naj se ga spominja ne samo ob obletnicah, nego vedno in naj se potruditi, da bo v njegovem duhu služilo delavskemu pokretu ter trdno sklepalo in sklenilo svoje vrste. Interesi pokreta so enotni, različni so le interesi — oseb.

Bivši minister dr. Shvegel poslanik v Buenos Airesu. Dr. Ivan Shvegel, minister na razpoloženju, je imenovan za izrednega poslanika v Buenos Airesu v Južni Ameriki. Dr. Shvegel je bil že v bivši Avstro-Ogrski v diplomatski službi, zlasti v Kanadi.

Odkod uradnikom bogastvo. Pravijo, da hoče Rumunija vpeljati kontrolo, odkod imetje in blagostanje uradnikov ter ministrov. To je bilo potrebno vpeljati v vsaki državi, predvsem z veljavnostjo za nazaj in takoj bi se izvedelo, odkod denar, s katerim so nekateri zalagali švicarske banke, si postavljali palače in zgradili vile, čeravno so bili nekaj siromaki.

Zagrebske delavske organizacije v novem domu. Vse svobodne delavske organizacije URSSJ, ki so imele doslej svoj sedež v Llici 55, so se preselile s 1. marcem t. l. v Haulikovo ulico 10-IV. Vselili so se v nove prostore: stavbinci, brivci in lasničarji ter lesni delavci. Prej so bili tam že privatni nameščenci, železničarji, usnarji, tekstilni delavci, živilci in monopolci. Tam imata svoj se dež tudi pokrajinski in medstrokovni odbor URSSJ. V istem domu se nahajajo gospodarske in športne ter kulturne organizacije.

Potres v južni Srbiji. Potres, ki je obiskal minuli teden zlasti južno Srbijo, je porušil v številnih naselbinah 1650 hiš in okoli 6000 oseb je brez strehe. Neglede na to, da so v teh pokrajinah stavbe večinoma bolj primitivne, je vendar ta velikanska škoda v dokaz, da je bil potres izredno močan. Vlada je takoj poslala v potresno ozemlje 600 šotorov.

Avstrijska vlada je bila v parlamentu poražena. Od zadnjih volitev nima avstrijska vlada več zanesljive večine. Meščanske stranke, ki so preje tvorile vladno večino, so izgubile 9 mandatov, in sicer enega na socialiste in osem na Heimwehrovce. Ti slednji pa niso v vladi zastopani in imajo napram njej proste roke. Vlada je predložila parlamentu novelo k pošto-hranilniškemu zakonu. Hotela je doseči, da bi se smela poštna hranilnica baviti tudi s takimi finančnimi transakcijami, s katerimi se do sedaj ni smela. Baš ta zavod je pred štirimi leti doživel velikanski krah, ker je takratna vlada dovolila velikansko posojilo znanemu Boselu, ki pa je skrahiral. Država mora sedaj plačati izgubo tega zavoda, in sicer po 5 in pol milijona šilingov letno. Zato so socialisti in Heimwehrovci glasovali proti temu, da bi bila povečana možnost spekulacije z denarjem, za katerega mora država jamčiti. Vlada je bila pri glasovanju poražena, ker je dobila samo 74 glasov proti 76tim opozicije. Vlada pa pravi sedaj, da je to bila slučajna večina in baje namerava glasovanje zopet ponoviti. Socialisti pa ji groze z najostrejšim bojem, ako bi to res poizkusila.

Demokracija madžarskih grofov. Madžarski parlament je zopet enkrat imel burno sejo, kar sicer ni nič novega. Burjo pa je povzročil spopad med socialisti in vladno večino. Socialist Propper je reagiral na očitke nekega poslanca, ki je kritiziral razmere v Sovjetski Rusiji, češ, tudi na Madžarskem vlada revščina ter pomanjkanje in ne samo v Moskvi ter da je demokracija edini nasprotnik boljševizma, ki ovira njegovo razširjanje. Govornika je motil državni tajnik Kallay, ki je kričal: »Ze pred vojno je vladala na Madžarskem demokracija.« Socialisti pa so med silnim hrupom vpili: »Ampak sedaj ne vlada več; na milijone ljudi je brezpravnih.«

Bivši nemški kancler socialni demokrat Herman Müller je zopet nevarno obolel. Njegovo stanje ni niti dovolilo, da bi izvršili operacijo na jetrih, dokler se bolnik nekoliko ne

opomore. Vobče je pa njegova bolezen tudi sicer jako opasna.

Socialno skrbstvo pri zamorcih in nemških fašistih. V brošuri »Morala sile« piše nacionalno-socialistični pisatelj Ernest Mann, povečujoč samomor: »Država naj skrbi strogo za uničenje vseh slabotnežev in bolnikov. Na vsakoletnih kontrolnih pregledih naj se pregleda zdravstveno stanje vsega naroda. Bolne in slabotne je izločiti in uničiti.« K tem izvajanjem piše G. Sinn (v »Zeit«): »Ali more kristjan besede tega nacionalno-socialističnega spisa razumeti? Gotovo ne. In vendar je dne 14. septembra volilo 6 milijonov Nemcev stranko tega pisatelja, za katere več kot dve tretjini lahko jamčimo, da te zamorske pisave niso razumeli.« — Da, najprej bi bilo podaviti delavce, ki so oslabei vsled bede. Koliko manj skrbi bi imela današnja družba, ker bi nihče ne kričal po kruhu.

Nemška policija bo imela dosti dela. V Hamburgu v Nemčiji je dne 12. t. m. aretirala policija 1200 komunistov. Policija je to delo opravila v dveh urah. Komunisti so se hoteli udeležiti nacionalno-socialističnega shoda, kjer bi bil govoril bivši brunšviški minister Franzen. Dvorano so res zasedli komunisti s ponarejenimi vstopnicami. Ko je policija to zvedela, je obkolila dvorano in aretirala 1500 oseb, od katerih je okoli 30 zopet izpustila na svobodo. Državno pravdnništvo bo sedaj seveda uvedlo kazensko postopanje zaradi goljufije s potvarjanjem listin.

Poleg štuttgarskih zdravnikov jih pride še cela vrsta drugih pred sodišče. V Nemčiji so se sedaj spravili nad zdravnike, ki si kljub paragrafom upajo odpravljati. Število zdravnikov, proti katerim se vrši preiskava, znaša že več sto. Število klijentov pa raste na tisoče. Razume se, da so v afero zamotane tudi žene prvakov. Poleg zdravnikov pa so se pojavili tudi mazači, ki izvrše potrebno operacijo proti primerni nagradi in na nevarnost proletarke, ki se jim zaupa. Nek tak mazač se je pohvalil, da je odpravil plod pri 4000 ženah. Tudi tega so zaprli in se daj iščejo tistih 4000 žen, da jih spravijo pod obtožbo. Kdo ve, če posledica teh procesov ne bo drugačna, kot pa si to žele pristaši številnih rojstev. Kajti, kadar se večina naroda noče več pokoriti paragrafom — tedaj se je k temu ne more prisiliti, ampak je treba paragraf — spremeniti.

Naraščanje civilnih zakonov v Pragi. V Pragi je bilo v mesecu februarju t. l. sklenjenih 401 civilni zakon.

Jubilant minister Briand. Sedanji francoski zunanji minister Aristid Briand je bil pred 25 leti prvič minister (14. februarja). Briand je bil v teh 25 letih 36krat minister. Zunanji minister je šestič. Vlad je pa bilo 11, v katerih je bil Briand minister.

M. Zoščenko:

Vztrajnost vodi do uspeha.

Nedavno je iznašel moj spoštovani sodrug Fedor Aleksejevič Kuljkov sredstvo zoper birokratizem. Ta človek je prava državniška glava! Sredstvo pa je tako uspešno in obenem tako ceneno, da bi ga bilo treba patentirati v inozemstvu, toda na svojo veliko žalost Fedor Aleksejevič Kuljkov trenutno ne more v inozemstvo — kajti moj srčni prijatelj mora zaradi svojega poskusa sedeti. Resnično, nihče ne more biti prerok v svoji domovini.

Sredstvo, ki ga je bil Kuljkov na bistroumen način iznašel zoper birokratizem, je bilo tele vrste: Kuljkov je zelo rad zahajal v neki vsega spoštovani urad. Imel je tam svojo zadevo. Tako je hodil tja, mislim en mesec, mogoče tudi dva. Vsak dan. In sicer brezuspešno, to se pravi, birokrati so se delali, kot ga vobče ne vidijo. Bilo je strašno. Njegovih aktov niso poiskali, njegove zadeve niso rešili. Pošiljali so ga le po raznih nadstropjih. Odpravljali so ga, češ, da naj pride jutri.

Naravno, tudi njihova služba ni lepa. K njim, birokratom, prihaja dnevno stotine ljudi in vsak ima kako neumno vprašanje. Človek postane seveda grob, že iz čiste nervoznosti.

Kuljkov se nikakor ni mogel ozirati na to intimno psihologijo birokratov. Sicer pa se je bil že naveličal čakanja. Takole je mislil: »Če danes ne uredim svoje stvari, potem bo za res hudo. Potem se bo vlekla zadeva še en mesec. Privoščil si bom kratkoma kateregakoli izmed osebja v tem prekletem uradu in mu dal zausnico. Morda se bo potem dobrohotno spomnil name. Na vsak način moja zadeva mora priti v tek.«

Fedor Kuljkov je šel torej v urad in sicer v prizemlje — za vsak slučaj, si je mislil, če me že vržejo skozi okno, bi se pač nerad preveč poškodoval. V prizemlju je šel od sobe do sobe. In nenadno je zazrl razburljiv prizor. Na lepem stolu je sedel birokrat srednjih let. S čistim ovratnikom, ovratnico in zapestnicami. Sedel je absolutno brez dela. Še več, sedel je udobno naslonjen na stol, premikal ustnice, požvižgaval, prekrizal noge in jih uckal. To je spra-

vilo Fedorja Kuljkova povsem ob pamet. »Kako,« si je mislil, »tu je javno poslopje, s sten gledajo slike naših velikih državnikov, knjige — ne, to ne gre, to je kratkomalo žaljivo.«

Fedor Kuljkov si je natančneje ogledal birokrata. In ko je bil slednjič ves divji, je pristopil k možu in mu prisolil zausnico. Z vso silo seveda. Birokrat — drugega ni mogel storiti — je padel s stola. Seveda je tudi prenehal uckati nogo. Zato je pričel rjoveti.

Z vseh strani so prihiteli birokrati, prijeli Kuljkova, da ne bi ušel. Mož z zausnico pa je rekel: »Prišel sem v važni zadevi in sedim tu že od ranega jutra. Toda če mi dajete zausnice na tešče, potem nočem imeti opravka z državnimi uradi.«

Fedor Kuljkov se je zelo čudil. »V resnici, sodrugi,« je rekel, »nisem vedel, da ta človek ni uradnik, ampak prosilec. Mislim sem, tu sedi kak preklet birokrat. Tovariša v trpljenju vendar ne bom pretepal.« Birokrati pa so se strašno razburili in vpili: »Kje so Kuljkovi akti? Hitro, da vidimo, česa išče tu!« — Mož z zausnico pa je protestiral:

»Oprostite, zakaj ima predpravo človek, ki pretepa? Poiščite tudi moje akte! Moje ime je Obreskin.« — »Prinesite tudi Obreskinove akte!« so vpili birokrati.

Mož z zausnico je stisnil Kuljkovu roko in se mu prisrčno zahvalil. »Obraz,« je rekel, »se bo že pozdravil, toda do smrti vam ostanem hvaležen, ker ste mi pomagali v boju zoper birokratizem.«

Ko so se pomirili, so napravili zapisnik. Medtem so prišli na dan Kuljkovi akti in vse je šlo po postavi: Možu z zausnico pa so rekli: »Vi, mladi mož, pa niste prišli v pravi urad. Iti morate tja in tja.«

Mož z zausnico pa je rekel: »Brez zamere, sodrugi, zakaj pa sem potem dobil tu zausnico? Napravite mi vsaj potrdilo: tega in tega dne je dobil Obreskin v resnici zausnico.«

Tega potrdila mu niso dali. Obreskin se je seveda razjezil in skočil na Kuljkova. Milo za drago, si je pač mislil. Toda prijeli so ga in ga odvedli. Njegova zadeva počiva še vedno.

Kuljkov je šel sicer štirinajst dni sedet, toda njegova zadeva je bila dobro in hitro rešena.

Baltiške države bi rade dobile monarha. V baltiskih državah so osnovali monarhistično organizacijo. Državice naj bi se združile, kralj pa naj bi postal poljski plemič Radziwil ali pa angleški princ. — Težko, težko bo iz te moke kaj kruha.

Otroci se najbolj veselijo, če morejo pomagati odraslim pri delu. Deča se rada igra in delo je zanjo resna igra. Zato naj otroci mirno pomagajo pri lahkem perilu, da spoznajo kakovost mila!

Papež — srečen dedič. V Livornu so odprli v navzočnosti vatikanskega zastopnika kardinala Pacellija oporoko angleškega plemiča Pateja. Pate je imel papežev viteški red. Zapišil je papežu imetje vredno 12 milijonov lir (35 milijonov dinarjev). Pacelli je prevzel oporoko ter izjavil, da mora papež posebej pristati na zapuščino. — Lepe dedščine se papež menda ne bo branil!

Silna lavina. Iz Milana poročajo, da je v dolini Aoste zgrmela silna lavina s pobočja montblanskega masiva, ki je zaprla dohod v dolino Montblanca na 400 m široko. Zaježila je reko Dora in je vsled tega nastalo umetno jezero. Zračni pritisk, ki ga je povzročila lavina, je bil tako močan, da je odneslo več streh s hiš bližnje vasi ter izruvalo mnogo dreves.

Zemeljski plaz podsul dve vasi. Blizu Chatelarda v savojski pokrajini v Franciji se premiče veliki zemeljski plaz 60 metrov na uro proti gozdovom in vasem tega kraja. Plaz je zasul 40 ha zemlje in meri najmanj 6 milijonov kubičnih metrov vsebine. Vasi Berges in Michaud je plaz že porušil. Bivališča so izpraznili pravčasno.

Kuga v južni Rusiji? Preko Carigrada poročajo »Times« iz Londona, da je nastopila v južni Rusiji kuga. Turška vlada je zaprla mejo in se morajo potniki iz Rusije podvreči 5dnevemu opazovanju (karanteni).

Väinö Tanner

predsednik Mednarodne združne zveze — petdesetletnik.

Dne 12. marca t. l. je dočrtil Väinö Tanner, predsednik Mednarodne združne zveze v Londonu, svoje 50. leto. Kot zadržar, politik in državnik je Väinö Tanner osebnost mednarodnega formata.

Väinö Tanner je bil rojen dne 12. marca 1881 v Mouhijärvi-ju na Finskem kot sin železničarja. Po absolviranju maturi leta 1900 je začel obiskovati trgovsko visoko šolo v Helsinkforsu. V letu 1901 je prejel prvo državno potovalno štipendijo za mlade trgovce in se napotil v Nemčijo, kjer je deloval 1 in pol leta pri Velenakupni družbi nemških konzumnih društev (Geg) v Hamburgu. Ko se je vrnil na Finsko, je bil v jeseni leta 1903 izvoljen za poslovodjo Konzumnega društva v mestu Abo.

Od leta 1905 do 1910 je deloval kot novinar. Leta 1911 je napravil juristični državni izpit in deloval kot državni pravdnik v Helsinkforsu od leta 1911 do 1915. Tega leta je postal ravnatelj Konzumnega društva »Elanto« v Helsinkforsu, na katerem mestu deluje še danes.

V konzumnem združenem gibanju je zavzemal Tanner razna častna mesta. Od leta 1908 do 1916 je bil član nadzorstva Velenakupne družbe finskih konzumnih društev (S. O. K.) in v letih 1909 do 1915 njegov predsednik. Član nadzorstva konzumnega društva »Elanto« je bil od leta 1908 do 1911 in od 1914 do 1915. Je dalje še predsednik nadzorstva Osrednje zveze konzumnih združenj Finske (K. K.). Je član Velenakupne družbe (O. T. K.) od leta 1917 in član osrednjega načelstva Mednarodne združne zveze od leta 1910. Za predsednika Mednarodne združne zveze je bil izvoljen na stockholmskem kongresu leta 1927.

Ko je nastal v letih 1914 do 1916 boj za način glasovalne pravice na kongresih S. O. K., je postal Tanner radi svojih osebnih zmoglosti vodja »napredne opozicijske skupine«, ki je izvedla radi neupoštevanja naprednih razlogov S. O. K. razkol.

Kot član socialne demokracije je pripadal finskemu parlamentu od leta 1907 do 1910, 1913 do 1916, 1919 do 1927 in drugemu parlamentu od leta 1930 dalje. Bil se socialnodemokratski kandidat za predsednika finske republike leta 1925 in 1931.

Leta 1917 je bil senator in finski finančni minister; leta 1926 do 1927 je deloval kot ministrski predsednik. Na svetovni gospodarski konferenci v Ženevi je zastopal Finsko kot strokovnjak. Od leta 1927 do 1930 je bil član Gospodarskega sveta Društva narodov. V svoji domovini zavzema še celo vrsto častnih mest pri Narodni banki in drugod.

Sodrug Tanner je mož velikih sposobnosti, železnih živcev in širokega pogleda. Tako združnemu, kakor tudi drugemu delavskemu gibanju je storil že neprecenljivih zaslug in radi tega želimo, da deluje še mnogo let čil in svež za delavsko gibanje. **Cv. K.**

Tako izgleda kapitalistični „red“!

Nalašč uničuje dobrine in pusti stradati milijone ljudi.

Pokažimo zopet na nekaterih vzgledih, da ni kapitalizmu na tem, da bi kril obstoječo potrebo dobrin in blaga, marveč, da deluje z vsemi silami za tem, da doseže čim največje dobičke. V časopisu »Reklame« je ugotovljeno v članku »Valorizacija (porast vrednosti) in reklama« sledeče:

»V Braziliji je bilo uničenih 4 milijone kavnih grmov z namenom, da se produkcija kave zniža na 15 milijonov vreč. Sploh uničijo in sežgejo v Braziliji več kave kakor je pa popijejo. Zavod za porast in določanje kavnih cen v tej državi je sedaj sklenil, uporabljati kavo za gnojenje. Za enkrat je dal za to 60.000 vreč kave na razpolago.«

Ali smo že kdaj slišali, da so kavni trgovci dvignili proti takim metodam že kako pritožbo?

»Številne cente sladkorja so celo v Nemčiji zvozili na njive, da z ostalim preostankom dvignejo cene, ki so »izgubo« večkrat pokrile.«

Istočasno pa je umiralo v Nemčiji na tisoče delavskih otrok od nezadostne prehrane.

»Nizozemska vzhodno-indijska trgovska družba je pustila uničiti na tisoče stotov dišav, da obdrži cene visoko. Amerika in Egipt sta sežgala bombaž; v Združenih državah so sežgali na vagone pšenice. V Franciji so izlili mnogo hektolitrov vina, ker so si hoteli prihraniti nabavne stroške za nove sode.«

Po vsem svetu stradajo brezposelni. Koliko bi se jih lahko poceni obleklo s sežganim bombažem? Mesto izlitega vina pa nudijo ordinarno žganje.

»V Namacqualandu (Južna Afrika) leže diamanti za pobiranje na zemlji. Ni še dolgo, kar pa je to ozemlje zaprto z bodečo žico in čuvano od policije, da ostane kamenje

ležati in ne pritiska na svetovno tržno ceno diamanov.«

»Zveza trgovcev z avtomobili v Palm Beachu kupuje še danes rabljene avtomobile. Te avtomobile sežigajo, da ne bi pritisnili na ceno novo napravljenih avtomobilov.

»V Nemčiji še danes razbijajo tovarne porcelana del svojih izdelkov, ako le pokažejo tudi najmanjšo napako, ker cena ne sme pasti. Ker se lahko izdela iz mase, ki ostane v visokih pečeh, cementu slična masa za gradnjo ulic in hiš, plačuje zveza proizvajalcev cementa lastnikom visokih peči odškodnino, da ti ne uporabijo to gosto maso za kak drug pametnejši namen, marveč jo izliva jo na rebri in puste kraje.«

Delavec in nameščenelec pa je zato iz skled iz gline in plačuje najemnine, ki mu vzamejo čisto tretjino mesečnega zaslužka.

»Kanadčani imajo namen pustiti ozemlja, ki so posejana z ozimno pšenico in jih uporabiti za pašo.«

»Na Ceylonu odtrgajo sedaj od vsake čajne sadike mesto treh le še dva lista, ker žele zmanjšati čajno žetev l. 1930 za 75 milijonov pfuntov.«

Naštevane teh postopkov naj za enkrat zadošča.

Sistem, ki dopušča najhujše pomanjkanje in brezmejno bedo in na drugi strani odstranjuje in uničuje neizmerne vrednosti, da ne bi padle cene in s tem tudi dobiček, je pokazal s tem svojo popolno nezmožnost.

Prihodnjic pa še kaj več o takih stvarih. Delavstvu pa pravimo le še to: Premislite vse te stvari in zatečite se k lastni gospodarski organizaciji, ki stremi za ureditvijo tega gospodarskega nereda in jo podpišajte. Vsi v svoje delavske zadrugel!

Cv. K.

Maribor.

Končno je vendar postal kruh v Mariboru cenejši. Peki iz Maribora in okolice niso hoteli znižati krušnih cen, kljub temu, da je v zadnjem času cena moki znatno padla in kljub naredbi banske uprave, ki določa ceno belemu kruhu na Din 4.—, črnemu pa na Din 3.50, ampak so prodajali še nadalje kruh po starih cenah. Šele po znanem procesu, o katerem je »Delavska Politika« v zadnji številki poročala, so popustili. Minulo nedeljo so sklicali zborovanje, katerega sta se s strani nadzorne oblasti udeležila tudi veterinarski nadsvet. Hinterlechner in pa zadrugni nadzornik Založnik. Na tem zborovanju je bilo mnogo prerekanja, poseben radi slabe stanovske solidarnosti med peki. Končno pa so se vendar le odločili za znižanje krušnih cen, tako da se je v pondeljek pričel kruh prodajati v smislu tozadevne naredbe banske uprave. Istočasno so sklenili, da pošljejo deputacijo k banski upravi in kakor smo poučeni, se je ista že naslednjega dne napotila v Ljubljano, kjer naj izposluje zopet prvotne cene. Prepričani smo, da se bo deputacija vrnila brez uspeha in da se bodo v bodoče morale tudi v Mariboru vpoštovati zakonito določene cene kruhu.

Kaj pa mesarji? Sedaj, ko so se cene kruhu znižale, bi bilo želeli, da sledi tudi znižanje cen mesu in mesnim izdelkom, ki so sorazmerno s cenami živine silno visoke. Mesarji in prekupčevalci, zganite se!

Na namigavanja ne odgovarjamo. Mariborski dopisnik »Slovenca« se v zadnjem času pogosto začenja v »Delavsko pekarno« in se pri tem zaletava tudi v »Delavsko Politiko«. Na ta namigavanja ne bomo odgovarjali, ker se principijelno ne spuščamo v polemiko z uredništvom »Slovenca« v Mariboru, v katerem sedi g. dr. Vatovec.

Občni zbor mariborske »Svobode« se bo vršil v sredo, dne 18. marca 1931 ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih na Slomškovem trgu 6. — Ker se bo na zboru določil nastančen program za bodoče delo, naj se ga udeleže vsi člani. — Odbor.

Vsakdo mora čitati Fr. Žgečev knjigo

O spolni vzgoji

Stane 8 Din in se dobi v vseh knjigarnah. ---

Prijava obratov, v katerih se prodajajo merila. Vse obrtnike, trgovce itd., ki izdelujejo, popravljajo, prodajajo ali uvažajo tehtnice, merila in merilne priprave, se opozarja, da prijavijo Kontrolni mer v Mariboru, Frančiškanska ulica, kraj, v katerem je delavnica in lokal, kjer se merila prodajajo.

Predavanje zadruge »Jugrad«. Poverjenstvo zadruge »Jugrad« v Mariboru priredi ta teden v Mariboru in okolici več predavanj o brezobrestnem posojilu za gradbo in nakup hiš ter posestev, prevzem obrestnih hipotek, in sicer se bodo predavanja vršila dne 18. t. m. ob pol 18. uri v gostilni Špurej v Studencih, Krekova ulica 26; 21. marca t. l. ob 18. uri v gostilni Breznik, Aleksandrova cesta 136; 19. marca t. l. ob 15. uri v gostilni Hönigmann, Meljska cesta 10; 20. marca t. l. ob pol 18. uri v gostilni Pulko na Teznu pri Mariboru in 23. marca t. l. pa v Rušah v gostilni Magdič. Kot predavatelj bo nastopil predsednik zadruge gosp. Iskra iz Ljubljane. Vsa predavanja bodo vstopnine prosta. — »Jugrad« r. z. z. o. z. v Ljubljani.

Radirke, risanke, šolske škatle, torbice in nešteto drugih produktov dobite le v trgovini Ljudske tiskarne, Slomškov trg 6.

Bistrica pri Rušah.

Dosedanji župan in občinski odbornik Kreuh odstavljena. Glasom odloka Dravske banovine sta bila pred par dnevi župan Deschman Josip, mizar v Bistrici in občinski odbornik Kreuh Adolf, delavec, razrešena svojih funkcij v občinskem odboru. Na njihova mesta so bili imenovani za župana dosedanji drugi občinski svetovalec Jurčič Ivan, posestnik, za drugega občinskega svetovalca Marin Ivan, za nova odbornika pa Rep Lovre, posestnik v Bistrici in Glaser Anton, posestnik in gostilničar v Bezeni pri Bistrici. — Razrešeni župan Deschman in pa odbornik Kreuh sta bila pri občanah zelo priljubljena vsled svoje objektiv-

Obratni zaupniki v Mariboru in okolici

Volitve obratnih zaupnikov so v splošnem končane, tako v mestu, kakor v ostalem delu mariborskega okrožja. Za volitve ni bilo tistega zanimanja, kakor bi ga iste zaslužile. Vzrokov za to je več: gospodarska kriza, brezposelnost in deloma tudi pomanjkanje dobre strokovne organizacije med delavci.

Važna je ugotovitev, da so se volitve izvršile skoro samo v tistih obratih, kjer so delavci strokovno organizirani. To je tudi naraven pojav, kajti neorganizirano delavstvo nima niti smisla niti sposobnosti, da bi branilo svoje pravice, še manj pa, da bi znalo ceniti pomen obratnih zaupnikov.

V mariborskem okrožju so se volitve izvršile v 12. obratih; v teh niso vpoštovani rudniki na Korškem, v katerih so se tudi izvršile volitve. V navedenih obratih je bilo izvoljenih 98 zaupnikov in namestnikov, izmed katerih je 86, ki so bili izvoljeni na listah svobodnih strokovnih organizacij. K temu številu je treba še prišteti 10 zaupnikov in namestnikov, izvoljenih v Mežici in Lešah ter znaša skupno število zaupnikov in namestnikov 96. Nasprotnne organizacije in neorganizirani imajo vsega skupaj 20.

Volitve so se izvršile v sledečih obratih:

Mestna plinarna, Maribor: 3 zaupniki, 3 namestniki; Mestni pogrebni zavod: 1 zaupnik, 1 namestnik; Mestni avtobus: 3 zaupniki, 3 namestniki; jeklarna Guštanj: 3 zaupniki, 3 namestniki (na nasprotni listi 3 zaupniki, 3 namestniki); tovarna za dušik, Ruše: 6 zaupnikov, 6 namestnikov; pivovarna Union, Maribor: 4 zaupniki, 4 namestniki; tovarna Freund, Maribor: 5 zaupnikov, 5 namestnikov; tovarna lepenke, Sladki vrh: 6 zaupnikov, 6 namestnikov; tovarna lepenke, Ceršak: 5 zaupnikov, 5 namestnikov; tovarna Hutter & drug, Maribor: 6 zaupnikov, 6 namestnikov.

Kakor je iz navedenega razvidno, so se volitve vršile skoro v vseh večjih obratih ter so bile povsod postavljene samo liste svobodnih strokovnih organizacij. Edino v Guštanju sta bili dve listi; tu je dobila lista svobodnih strokovnih organizacij 2/3 glasov. V Mestnem elektriškem podjetju pa ni bilo liste svobodnih strokovnih organizacij.

Te volitve, čeprav se niso vršile po vseh obratih, so dovolj jasno pokazale, da je večina delavstva v vrstah svobodnih strokovnih organizacij ter da ostale strokovne organizacije sploh ne pridejo v poštev. Naloga svobodnih strokovnih organizacij in zaupnikov naj bo ta, da se v najkrajšem času razširi njihovo delovanje tudi v tiste kraje, kjer organizacije še sedaj ni. Živimo v resnih časih, ki vsakega delavca silijo, da išče opore in pomoči v svojih strokovnih organizacijah, ker le tako bodo sposobni braniti svoje pridobljene pravice napram neprestanim napadom s strani združenih delodajalcev.

Delavci, vsi v svobodne strokovne organizacije!

nosti in nesebičnosti. V občinski svet sta bila pred leti izvoljena na listi bivše socialistične stranke.

Ptuj.

Občni zbor podružnice »Svobode«. Tukajšnja podružnica »Svobode« sklicuje svoj redni občni zbor v četrtek, 26. t. m. ob pol 8. uri zvečer v prostorih hotela »Slon« v Ptuj. Po končanem občnem zboru je družabni večer in nastopijo pevci in tamburaši.

Novi odbor pevskega odseka »Svobode«. Kot smo že poročali, se je dne 8. marca 1931 vršil občni zbor Delavskega pevskega društva »Najprej« v Ptuj, na katerem se je z večino glasov sklenilo, da pristopimo k »Svobodi« kot odsek. Par le so se vršila pogajanja. Sodrugi, delo smo dokončali; vsi na delo za »Svobodo« in pridobivanje novih članov. V odbor so bili izvoljeni: Predsednik Schmidt Matevž, namestnik Rozman

199.-

Vrsta 4625—76

Za sport. Model, brez katerega ni mogoče danes prihajati na sportske priredbe. Okusna perforacija in nizek podpetnik dajeta temu čevlju izrazit sportski tip.

199.-

Vrsta 2625—10

Za izprehode. Zadnji model izrezanega čevlja s kombinacijo krokodilove imitacije in okusno spono. Zaradi izredno dobre priljubljenosti priljubljen čevlj.

Za prve spomladanske dni

je treba vsaki dami elegantnih čevljev z usnatim podpetnikom. Po zimskih čevljih in snežkah je prijetno priti na izprehod v čevljih, ki so s kombinacijo barv v skladu s prirodo. Naši modeli bodo popolnoma zadovoljili Vaš okus.

Rata

Za vsako barvo čevljev imamo ustrezno barvo nogavic!

199.-

Vrsta 2345—77

Svetli nubuk s temno-rjavim boksom je v skladu s spomladanskimi prirodnimi barvami. To je čevlj za podvečerne izprehode, ki brez njega ni moči prebiti.

199.-

Vrsta 2645—80

Čevljček iz temnorjavega boks ali semiša kombiniran. Model za dame finega okusa, ponos naše spomladanske zbirke.

124.-J.

Franc; tajnik Podlaha Anton; blagajnik Gabriel Franc in Korpar Franc; arhivarja Sirec Franc in Podlaha Anton; zastavonoša Tili Karel; revizor Frenkovič Ivan.

Senovo pri Rajhenburgu.

Dramatični odsek »Svobode« je uprizoril dne 1. marca 1931 Petrovičovo šaloigro »Vozel«. Senovski »Svobodski« so tokrat prvič nastopili na oderskih deskah. Uprizoritev je v splošnem dobro izpadla, dasi so nekateri igralci sploh prvič nastopili. — Štefana Vugiča je dobro igral s. Županc. Napravil je res utis ličarskega kmeta. Samo v gotovih momentih se nam je zdelo, kot da bi bil vloga slabo nastudiral. Mogoče je bila temu kriva trema. S. Sinkovičeva nas je presenetila s svojim nepriljubljenim nastopom. Obnašala se je kakor doma v kuhinji. Bila je le preveč elegantna v kretnjah. Napravila je bolj utis mestne gospodične, kot pa navne kmetice Panke. Če bi se jo poprej na to opozorilo, bi morda te pripombe ne bilo treba. V vlogi Bojke se je s. Cilenšekova zelo dobro uveljavila in je podala res navno kmečko dekle. Mitarja je s. Košir rešil mojstrsko; prikazal je tipičnega starca-dobričina. Zelo originalna v kostumu in maski je bila s. Mlakarjeva v vlogi tašče. Zeleni bi bilo, da se odvadja deklamatorskega tona. Perišo, muhastega kmečkega fanta, je postavil na oder s. Cilenšek zelo posrečeno. Le marsikaj ni ugajalo za čednega vaškega fanta. Pri prireditvi je igrala senovska »Delavska godba« in je med odmor zabavala

občinstvo, katerega je bilo polna dvorana. Vsekakor je ta prireditev korak naprej v življenju senovske »Svobode«. Upamo, da nas bo naš oder zopet kmalu presenetil, morda s kakšno dramo socialne vsebine. S.

Jesenice.

Tretja uprizoritev igre »Dva brežgova« bo v četrtek, dne 19. marca (praznik) ob 15. uri popoldan. Ta popoldanska predstava je namenjena predvsem okoličanom. Železniške zveze na vse strani so najugodnejše. Predstavo priredi »Svoboda« v Delavskem domu na Savi.

Razno.

Čudna načela meščanske morale. Po vojni so razne filmske družbe in reklamni spekulanti uvedli nekake vsakoletne tekme lepotic. V vsaki državi izberejo najlepšo predstavico ženskega spola dotične države. Iz teh državnih lepotic se izbere potem najlepša predstavica Evrope, izmed najlepših predstavnic posameznih kontinentov se izbere potem najlepša ženska sveta ali »Miss Svet«. Za te tekme delajo razne filmske, gledališke in časopisne družbe bučno reklamo in tudi profite. Ampak le malokateri izbrani lepotic se posreči,

da napravi na ta način srečo, da jo angažira kaka družba kot filmsko igralko ali plesalko, ali da jo poroči kak bogataš. Večina je po enem letu, ko se vrši zopet nova tekma, že davno pozabljena. Letošnja »Miss Jugoslavija« je gospodična Katica Urban iz Osijeka. »Miss Turčija«, carigradska učiteljica, je bila pa radi udeležbe na tekmi odpuščena iz službe. Za »Miss Evropo« je bila izvoljena najlepša Francozinja, neka šivilja iz Gacogne. Slavili so jo v Parizu kot

kraljico evropskih lepotic. Drugi dan se je pa izvedelo, da ima »Miss Evropa« — o groza — nezakonskega otroka. In njena lepota je na mah zginila, izvolili bodo drugo. Torej otrok, ki ga z delom svojih rok posteno preživlja, ji je postal sravnica, postala je radi njega moralna propalica, nič pa se ni zmanjšala čast gospodov v lepotnem razsodišču, pred katerimi so morale tekmovalke napol nage defilirati.

Popravila ur

srebrnine, kakor tudi gramofonov najboljše, hitro in poceni

M. JIGER-JEV SIN
URAR
Maribor, Gosposka 15

Brezobrestna posojila

za zidavo hiš, za nakup hiš in posestev, za prevzem hipotek na hišah in posestvih daje svojim članom

„JUGRAD“

Jugoslovanska gradbena in kreditna zadruga r. z. z. o. z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35. I. — Krajevno vodstvo Maribor, Aleksandrova cesta štev. 48.

Pravila proti plačilu Din 5.— v znamkah. Za odgovor prosimo znamko.

Pristopajte k zadrugi

„Delavski dom“

r. z. z. o. z. v Mariboru

Pristopnina znaša 5 Din, delež 125 Din. Vsak delavec, delavka naj smatra za svojo dolžnost da bo član te delavske zadruge.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserenlih.

Hitro se en zvezek!

od Papirnice

Ljudske tiskarne
Šlomškov trg 6

MALA NAZNANILA.

Vsi letni naročniki dobe **zastonj**
14 karatno originalno americkansko

zlatu nalivno pero

ali pa **Kürschnerjev ročni leksikon**, (900 strani, 32 tabel) ali eno **prvovrstno radijsko cev**.

Zahtevajte takoj brezplačno na ogled „Radio-welt“. Naroča se Administration der „Radio-welt“ Wien I, Pestalozziggasse Nr. 6, ki prinaša obširne radioprograme, interesantne slike in ima lepo urejene poučne tehnične članke.

Usnjate rokavice v veliki izbiri

tu in inozemske **nogavice** po nizkih cenah.

Trgovina z rokavicami in stezniki

Marija Sieber,
Maribor, Glavni trg 14, proje Gosposka 9.

ELEKTROMEHANIČNA DELAVNICA

M. TRABI

Maribor, Vodnikov trg 3, Tel. 2702

Popravila vseh vrst električnih strojev in aparatov, novo ovijanje sežganih elektromotorjev, dynamo-strojev, transformatorjev itd. Lastna preizkuševalnica, točna in kulantna postrežba, zmerne cene, nakup in prodaja porabljenih motorjev in dynamo-strojev.

Kolesa, otroške vozičke, gramofone in živalne stroje vseh vrst popravljajo najceneje meh. del.

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova ulica št. 14

Velika zaloga gramofonov in plošč znamke „Columbia“ in več drugih znamk.

V tekstilnem bazarju
Vetrinjska ulica št. 15
Maribor

se dobi dobro blago za ženske in otroške obleke po Din 8.—, 10.—, 12.— meter. Oglejte si pred nakupom.

Ah, Zlatica, res srčkan je otrok brezskrbno, srečno raša naokrog, saj čas ima, ker v šolo še ne hodi, najraje pa pri pranju z mamo brodi.

In vedno prigovarja sredi pranja: »To tudi zate le še pol igranja!«
»Seveda, Zlatica« — ti pravi mama — »le uči se, kako boš prala sama!«

Oj Zlatica — glas gre okrog: nad vse je terpentinsko milo Zlatorog!

(Nadaljevanje sledi.)

Zlatorog

Nalagajte svoje prihranke
v Štajerski hranilnici in posojilnici v Mariboru, Rotovški trg 6.